

Reactie CNV internetconsultatie Wet proactieve dienstverlening SZW

Het CNV kan zich volledig vinden in het achterliggende doel van dit wetsvoorstel. Te weten: het niet-gebruik van uitkeringen en andere voorzieningen in de sociale zekerheid verminderen. Wel zet het CNV vraagtekens bij de inzet van het gekozen middel tot dit doel. Namelijk het verstrekken van nieuwe (en verdergaande) bevoegdheden aan uitvoeringsinstanties voor het verzamelen en uitwisselen van persoonsgegevens. Het CNV vraagt zich af of hetzelfde doel niet met andere middelen kan worden bereikt. En vraagt zich af of het voorstel voldoende oog heeft voor de positie en bescherming van de burger in deze.

In de memorie van toelichting van het wetsvoorstel wordt terecht opgemerkt dat niet-gebruik van uitkeringen en andere voorzieningen grote gevolgen kan hebben voor de burger maar ook voor de maatschappij als geheel. Het zorgt ervoor dat (financiële) steun niet op de juiste plek terecht komt en gaat daarmee ten koste van de bestaanszekerheid van mensen. En hoewel het niet-gebruik per inkomensondersteunende maatregel verschilt, is het duidelijk dat dit in bredere zin een aanzienlijk probleem is. Het aanpakken hiervan kan in beginsel op steun van het CNV rekenen. Maar bij het voorstel dat nu ter consultatie voorligt heeft het CNV een aantal bedenkingen en aandachtspunten:

- Aan het niet-gebruik liggen diverse oorzaken ten grondslag, die op niveau van de wet- en regelgeving, de uitvoering en de burger zelf liggen. Dat betekent dat de oplossing ook op diverse niveaus kan worden gezocht. Met dit voorstel is gekozen voor een oplossingsrichting die ingrijpt in de persoonlijke levenssfeer van burgers en die daarmee inbreuk maakt op een grondrecht (privacy). Dat kan worden voorkomen door aan de voorkant meer te investeren in informatievoorziening en begeleiding, bijvoorbeeld bij de intake van een uitkering. Hier is nog een wereld te winnen.
- In dit voorstel wordt aangegeven dat het nadrukkelijk niet de bedoeling is dat dienstverlenende en handhavende taken met elkaar worden vermengd. Helaas hebben ervaringen uit het verleden getoond dat bij instanties waar beide taken onder één dak plaatsvinden, dit ook mis kan lopen. Het CNV vindt dat dit voorstel onvoldoende oog heeft voor dit risico en wat uitvoeringsinstanties gaan doen om dit te voorkomen.
- Het niet-gebruik hangt ook samen met een zekere mate van wantrouwen dat burgers kunnen voelen richting overheid en uitvoeringsinstanties als verlengstuk daarvan. Het CNV vraagt zich af of dit voorstel daar voldoende recht aan doet. Met daarbij ook de opmerking dat juist het verzamelen en delen van gegevens dit gevoel van wantrouwen kan versterken.
- In de toelichting wordt aangegeven dat het uitgangspunt is: het burgerperspectief meer centraal stellen. Uit het bijgevoegde beleidskompas blijkt dat bij het ontwerp en de uitwerking van het voorstel UWV, SVB en VNG betrokken zijn geweest. Het CNV ziet hierin geen betrokkenheid van cliënten/burgers/werknemers of anderszins. Het CNV vraagt zich

daarom af in hoeverre het burgerperspectief daadwerkelijk is meegenomen in de totstandkoming van dit voorstel.

- Het CNV vraagt zich af waarom er voor een vrijblijvende uitwerking van de opt-out wordt gekozen. Is het niet meer logisch (en klantvriendelijker) om deze keuze standaard aan burgers voor te leggen?

Het CNV is positief over de aandacht in de toelichting van het voorstel voor de complexiteit van de diverse regelingen en de ondersteuningsbehoefte van burgers daarin. Naar mening van het CNV is daar nog veel verbetering in te bereiken. En juist daarin zit ook de kern van onze zorgen rondom het onderhavige voorstel. Het CNV is er niet van overtuigd dat verdergaande gegevensverzameling en – deling daadwerkelijk noodzaak is voor het verbeteren van die ondersteuning. En dat dit opweegt tegen de risico's die de burger hiermee loopt. Het CNV licht deze zorgen graag nader toe in gesprek met het ministerie van SZW.